

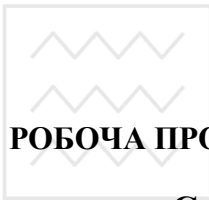
Національний університет
водного господарства та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
„_____” _____ 201_ р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

06-01-27

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„Стратегія і розвиток бізнесу”

спеціальність 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”

Рівне – 2016

Робоча програма навчальної дисципліни „Стратегія і розвиток бізнесу” для студентів спеціальності 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. – Рівне: НУВГП, 2016. – 12 с.

Розробники: Петрук В.А., к.т.н., доцент кафедри економіки підприємства;
Петрук І.Р., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки підприємства

Протокол №4 від „08” грудня 2016 року

Завідувач кафедри економіки підприємства _____ Н.Б. Кушнір
„08” грудня 2016 року

Схвалено методичною комісією за спеціальністю 076
„Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”

Протокол №4 від „15” грудня 2016 року

Голова науково-методичної комісії _____ Т.В. Кузнєцова
„15” грудня 2016 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання	
		денна (інтегрована)	заочна (дистанційна)
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань 07 „Управління та адміністрування”	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: - аудиторних – 4 - самостійної роботи студента – 7	Рівень вищої освіти: бакалавр	6-й	6-й
		Лекції	
		22 год.	2 год.
		Практичні	
		20 год.	8 год.
		Самостійна робота	
78 год.	110 год.		
Вид контролю: екзамен			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

- для денної форми навчання – 38% до 62%;
- для заочної форми навчання – 8% до 92%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни „Стратегія і розвиток бізнесу” студентами спеціальності 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” є: засвоєння теоретичних засад стратегічного планування, оволодіння навичками та інструментарієм стратегічного аналізу і формування стратегій розвитку бізнесу.

Значення стратегічної поведінки, яка дозволяє підприємству вижити в конкурентній боротьбі у довгостроковій перспективі, різко зростає з року в рік. Всі підприємства в умовах жорсткої конкуренції, ситуації, що швидко змінюється повинні не тільки концентрувати увагу на внутрішньому стані справ на підприємстві, але і виробляти стратегію довгострокового виживання, яка б дозволяла їм пристосовуватись до змін, що відбуваються у зовнішньому оточенні. Тому головними завданнями вивчення дисципліни є: засвоєння інструментарію, розроблення стратегії підприємства і вибору стратегічних альтернатив його розвитку; розвиток навичок стратегічного мислення та практичного застосування методологічного апарату дисципліни; оволодіння методом кейс-аналізу, навичками аналітичного обґрунтування розв’язання стратегічних проблем.

У результаті вивчення навчальної дисципліни „Стратегія і розвиток бізнесу” студенти повинні

знати:

- місце стратегії в науці та підготовці фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- головні поняття, загальні та спеціальні методи й інструментарій стратегічного планування в сучасних умовах ведення бізнесу;
- ієрархічну структуру стратегій та методику його вибору;

уміти:

- досліджувати й аналізувати внутрішнє і зовнішнє середовища підприємства;
- формувати місію та цілі розвитку підприємства;
- здійснювати перспективне планування діяльності підприємства;
- виділяти стратегічні зони господарювання;
- вибирати та формувати стратегічний набір;
- оцінювати вибрану стратегію.

Навчальна програма розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалаврів.

Змістовий модуль № 1. Суть, основи та планування стратегії і розвитку бізнесу

Тема 1. Стратегія і розвиток бізнесу як навчальна дисципліна та галузь науки

Поняття, зміст і значення стратегії. Стратегія і розвиток бізнесу як наука, її виникнення та призначення. Необхідність, зміст і значення стратегії суб'єкта ринкової економіки. Еволюція систем планування розвитку підприємства. Наукові методи дослідження стратегії і їх застосування

Тема 2. Стратегічний аналіз середовища підприємства

Зовнішнє середовище підприємства та його фактори. Внутрішнє середовище підприємства і його елементи. Сканування, моніторинг та прогнозування середовища. Аналіз галузі та конкуренції у ній. Вплив існуючих конкурентів на діяльність підприємства. Вплив потенційних конкурентів на діяльність підприємства. Вплив постачальників на діяльність підприємства. Вплив споживачів на діяльність підприємства. Тиск товарів-замінників на діяльність підприємства. Складання стратегічного балансу підприємства.

Тема 3. Формування місії, цілей та стратегії підприємства

Суть, значення і вимоги до формування місії. Процес вибору місії та характеристика головних його етапів. Поняття, значення та вимоги до формування цілей. Процес вибору цілей і характеристика визначаючих чинників. Показники вимірювання цілей Стратегічна сегментація

Змістовий модуль № 2. Загальна характеристика, вибір та оцінювання стратегії підприємства

Тема 4. Загальна характеристика стратегії підприємства

Ієрархія стратегій. Вимоги до стратегічного набору. Корпоративна стратегія, її типи. Стратегія бізнесу та її типи. Стратегії найменших сукупних витрат, диференціації та зосередження, їх переваги, недоліки, ризики та умови використання. Функціональні стратегії та її типи. Операційні стратегії.

Тема 5. Вибір та оцінювання стратегії підприємства

Методика вибору стратегій та їх альтернатив. Основні чинники вибору стратегічних альтернатив. Оцінювання вибраної стратегії розвитку підприємства. Визначення рівня ризику реалізації стратегії.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
		денна форма				заочна форма			
		усього	у тому числі			усього	у тому числі		
л	п		ср	л	п		ср		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Суть, основи та планування стратегії і розвитку бізнесу									
1.	Тема 1. Стратегія і розвиток бізнесу як навчальна дисципліна та галузь науки	25	6	3	16	25	1	1	23
2.	Тема 2. Стратегічний аналіз середовища підприємства	23	4	1	18	23	–	1	22
3.	Тема 3. Формування місії, цілей та стратегії підприємства	22	2	6	14	22	–	2	20
	Разом за змістовим модулем 1	70	12	10	48	70	1	4	65
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика, вибір та оцінювання стратегії підприємства									
4.	Тема 4. Загальна характеристика стратегії підприємства	24	6	2	16	24	1	1	22
5.	Тема 5. Вибір та оцінювання стратегії підприємства	26	4	8	14	26	–	3	23
	Разом за змістовим модулем 2	50	10	10	30	50	1	4	45
	Усього годин	120	22	20	78	120	2	8	110

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми практичних занять	Обсяг годин за формами навчання	
		денна	заочна
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Суть, основи та планування стратегії і розвитку бізнесу			
1.	Тема 1. Ділова гра на вибір оптимального варіанту виду діяльності у кризовій ситуації.	3	–
2.	Тема 2. Аналіз впливу операційного зовнішнього середовища на діяльність підприємства	1	–

1	2	3	4
3.	Тема 3. Обґрунтування стратегії розвитку підприємства шляхом диверсифікації його діяльності	4	3
4.	Тема 4. Обґрунтування стратегії розвитку підприємства шляхом інтеграції його діяльності	2	1
	Разом за змістовим модулем 1	10	4
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика, вибір та оцінювання стратегії підприємства			
5.	Тема 5. Обґрунтування і вибір стратегій маркетингу	4	1
6.	Тема 6. Обґрунтування вибору стратегії бізнесу та економічного розвитку	4	2
7.	Тема 7. Обґрунтування і вибір функціональних стратегій	2	1
	Разом за змістовим модулем 2	10	4
	Усього годин	20	8

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 0,5 год/1 год занять (0,5 x 42) – 21 год.

Підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит ЄКТС (6 x 4) – 20 год.

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях – 37 год.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Зміст (основні питання) самостійної роботи	Обсяг годин за формами навчання	
			денна	заочна
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Суть, основи та планування стратегії і розвитку бізнесу				
1.	Стратегія і розвиток бізнесу як навчальна	Об'єктивні фактори інтенсифікації наукових досліджень стратегії та практичного впровадження позитивних результатів; сучасні погляди	16	23

1	2	3	4	5
	дисципліна та галузь науки	на роль стратегії у функціонуванні підприємства; минуле і сучасне перспективного планування в Україні.		
2.	Стратегічний аналіз середовища підприємства	Різна чутливість підприємств до факторів зовнішнього середовища; загрози та позитивні можливості для підприємства, методика їх визначення; галузеві ключові фактори успіху; методи функціонального аналізу підприємства; методика аналізу ресурсного потенціалу підприємства; побудова матриць можливостей та загроз для підприємства, використання результатів аналізу матриць.	18	22
3.	Формування місії, цілей та стратегії підприємства	Інформаційне забезпечення процесу розроблення місії, цілей та стратегії підприємства; головні та другорядні, кількісні і якісні цілі підприємства; поняття, види та принципи формування цілей; ієрархія цілей; організація формування цілей; економічний, політико-соціальний та організаційний аспекти формування стратегії; послідовні та паралельні процеси при формуванні стратегії.	14	20
4.	Загальна характеристика стратегії підприємства	Стратегія як концентрований вираз політики підприємства в заданих умовах середовища; побудова стратегічного набору підприємства; характеристика корпоративної, конкурентних, функціональних та операційних стратегій.	16	22
	Вибір та оцінювання стратегії підприємства	Методики вибору корпоративної стратегії, стратегій бізнесу та їх альтернатив; критерії вибору стратегії та їх рангування	14	23
		Усього годин	78	110

7. Методи навчання

Вивчення навчальної дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій. Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовується оцінювання знань за наступними видами робіт:

- поточне тестування та опитування;
- усне опитування;
- підсумкове тестування за кожним змістовим модулем;
- перевірка виконаних практичних завдань;
- підготовка до видання наукових статей, тез для участі в конференціях.

Усі форми контролю включені до 100-бальної шкали оцінювання.

1. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за наступними критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% — завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Модулі	Модуль 1. Самостійна робота і поточний контроль					Модуль 2. Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістові модулі	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		40	100
Теми	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5		
Кількість балів за видами робіт	9	10	6	8	7		
Кількість балів за змістові модулі	25			25			

де T1, T2... T5 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою (для екзамену)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни „Стратегія і розвиток бізнесу” включає:

1. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни „Стратегія і розвиток бізнесу.

2. Методичні вказівки до самостійного вивчення навчальної дисципліни „Стратегія і розвиток бізнесу” студентами спеціальності 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” денної та заочної форм навчання // Рівне: НУВГП, 2017.
3. Методичні вказівки та завдання до практичних занять з навчальної дисципліни „Стратегія і розвиток бізнесу” для студентів спеціальності 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” денної форми навчання (у тому числі і для студентів, що навчаються за інтегрованими планами) та заочної форми навчання // Рівне: НУВГП, 2017.
4. Пакети тестових завдань за темами і в цілому за навчальною дисципліною.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Ковтун О.І. Стратегія підприємства: [навч. посібн.] / О.І. Ковтун. – Львів: „Новий Світ – 2000”, 2006. – 386 с.
2. Оберемчук В.Ф. Стратегія підприємства: [короткий курс лекцій] / В.Ф. Оберемчук. – К.: МАУП, 2000. – 128 с.
3. Портер М.Е. Конкурентна стратегія: Методика аналізу отраслей і конкурентів / Майкл Е. Портер; пер. с англ. – М.: Альпіна БизнесБукс, 2005. – 454 с.
4. Саєнко М.Г. Стратегія підприємства: [підручник] / М.Г. Саєнко. – Тернопіль: „Економічна думка”, 2006. – 390 с.
5. Харниш Верн. Развитие бизнеса. Инструменты прибыльного роста / Верн Харниш / Пер. с англ. – „Манн, Иванов и Фербер”, 2016.

Допоміжна:

1. Ансофф И.Х. Стратегическое управление / И.Х. Ансофф – М.: Экономика, 1989. – 519 с.
2. Герасимчук В.Г. Развитие підприємства: діагностика, стратегія, ефективність / В.Г. Герасимчук. – К.: Вища школа, 1995.
3. Довгань Л.Є., Стратегічне управління: [навч. посібн.] / Л.Є. Довгань, Ю.В. Каракай., Л.П. Артеменко. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
4. Кайлюк Є.М. Стратегічний менеджмент: [навч. посібн.] / Є.М.Кайлюк, В.М. Андрєєва, В.В. Гриненко. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 279 с.
5. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент: [навч. посібн.] / Г.І.Кіндрацька. – Знання, 2010. – 406 с.

6. Мізюк Б.М. Стратегічне управління: [підручник] / Б.М. Мізюк – Львів: „Магнолія 2006, 2009”. - 544с.
7. Міщенко А.П. Стратегічне управління: [навч. посібн.] / А.П.Міщенко. – К.: „Центр навчальної літератури”, 2004. – 336 с.
8. Немцов В.Д., Стратегічний менеджмент: [навч. посібн.] / В.Д.Немцов, Л.Є. Довгань. – К., 2001. – 559 с.
9. Полтовець О.І. Вплив внутрішнього та зовнішнього середовища на ефективність виробництва / О.І. Полтовець // Економіка та держава. – 2008, №12. – С. 47-49.
10. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: [навч. посібн.]. – Львів: „Новий Світ – 2000”, 2003.
11. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: [навч. посібн.] / О.М.Скібіцький. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
12. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент: [учебник для вузов] / А.А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд: / Пер. с англ. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
13. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: [підручник] / З.Є.Шершньова. – 2-ге вид., пер. і доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libr.rv.ua/>
6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
7. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).